

รายวิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์
ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖)

ครูผู้สอน ครูจงรักษ์ แสนแอ่น

ครูชีวาภร จวบรัมย์

เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทย
ในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบาย บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทย
ในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะกระบวนการ

วิเคราะห์ บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทย

ในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ

จากแหล่งข้อมูลได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน
๓. รักความเป็นไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ คุณลักษณะเฉพาะ

เห็นความสำคัญของการศึกษาบทบาทของ
พระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์
ยุคปฏิรูปประเทศที่มีผลต่อพัฒนาการทาง
ประวัติศาสตร์ไทยได้

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เดอะไคอารี บันทึกประวัติศาสตร์ชาติไทยฯ ตอนที่ ๓๓ การปฏิรูปประเทศสู่สากล

เผยแพร่โดย ครูตู้ DLTV

ที่มา <https://youtu.be/๒ZQ&fvM-ErM>

ร่วมกันอภิปราย

พระมหากษัตริย์ไทย
ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์
ยุคปฏิรูปประเทศ

จุดประกายความรู้

๑. พระองค์คือใคร

๒. มีพระราชกรณียกิจ

ที่สำคัญคืออะไร

- พระองค์คือใคร
- มีพระราชกรณียกิจที่สำคัญคืออะไร

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔)

พระราชกรณียกิจที่สำคัญ

๑. การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการร้องทุกข์
๒. การปรับปรุงกฎหมาย การศาลและการพิจารณาคดี
๓. การจ้างชาวตะวันตกและจัดตั้งตำรวจนครบาล
๔. ผลิตเหรียญกษาปณ์
๕. การสร้างถนนเจริญกรุง
๖. สนธิสัญญาเบาว์ริง

- พระองค์คือใคร

- มีพระราชกรณียกิจที่สำคัญคืออะไร

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕)

พระราชกรณียกิจที่สำคัญ

๑. โปรดเกล้าฯ จัดตั้งสภาที่ปรึกษา ๒ สภา
๒. ปฏิรูประบบการบริหารราชการ
๓. ปฏิรูปกิจการทหาร การศาลและกฎหมาย
๔. จัดตั้งหอรัษฎากรพิพัฒน์
๕. การปฏิรูปการคมนาคม
๖. เลิกทาสและเลิกระบบไพร่

- พระองค์คือใคร

- มีพระราชกรณียกิจที่สำคัญคืออะไร

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖)

พระราชกรณียกิจที่สำคัญ

๑. ส่งเสริมความคิดชาตินิยมในหมู่คนไทย

๒. ทรงประพฤติปฏิบัติพระองค์ในลักษณะของ

พระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตย

๓. ฝึกฝนการปกครองแบบประชาธิปไตยในหมู่ขุนนาง

๔. เข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๑

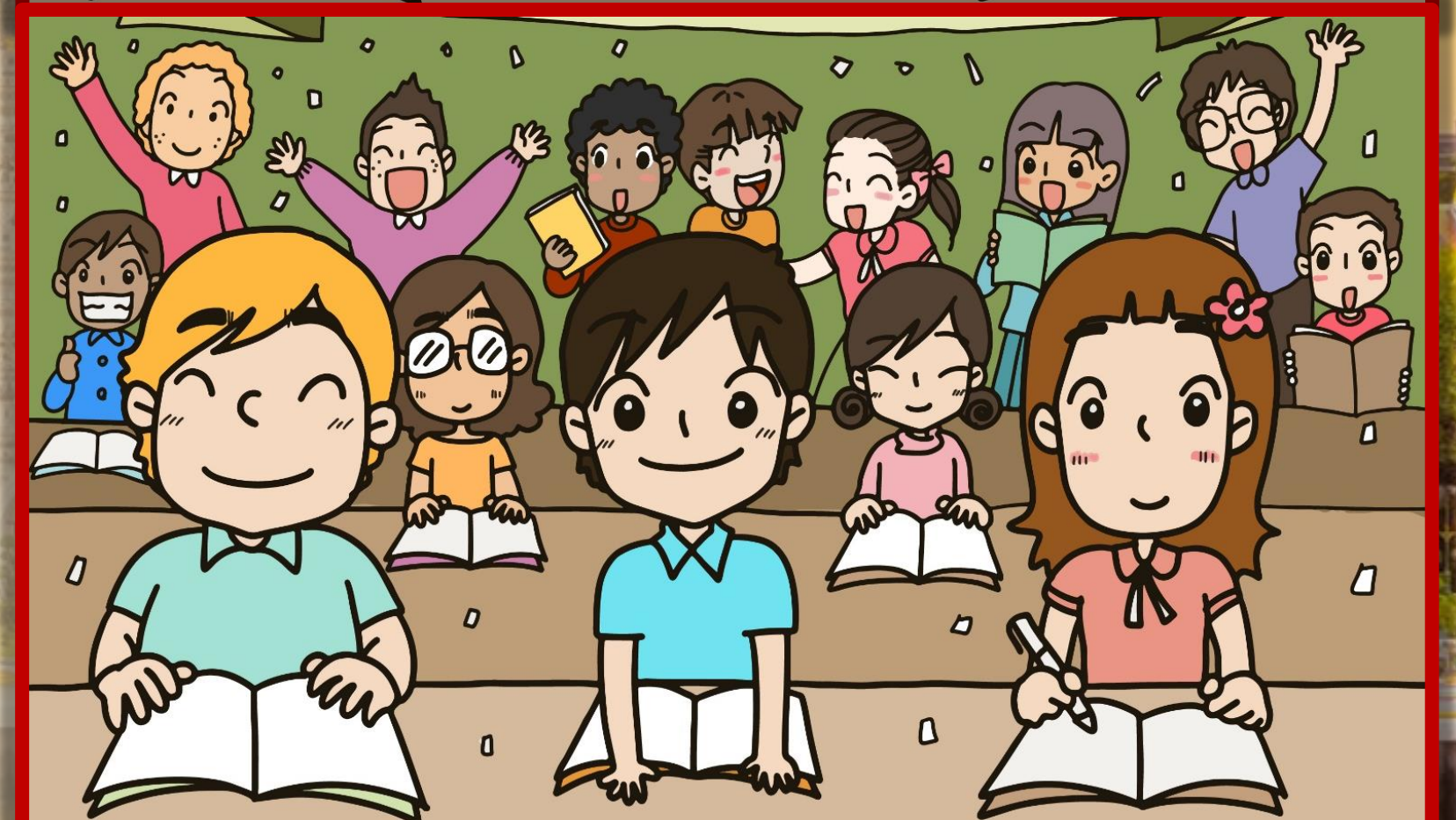
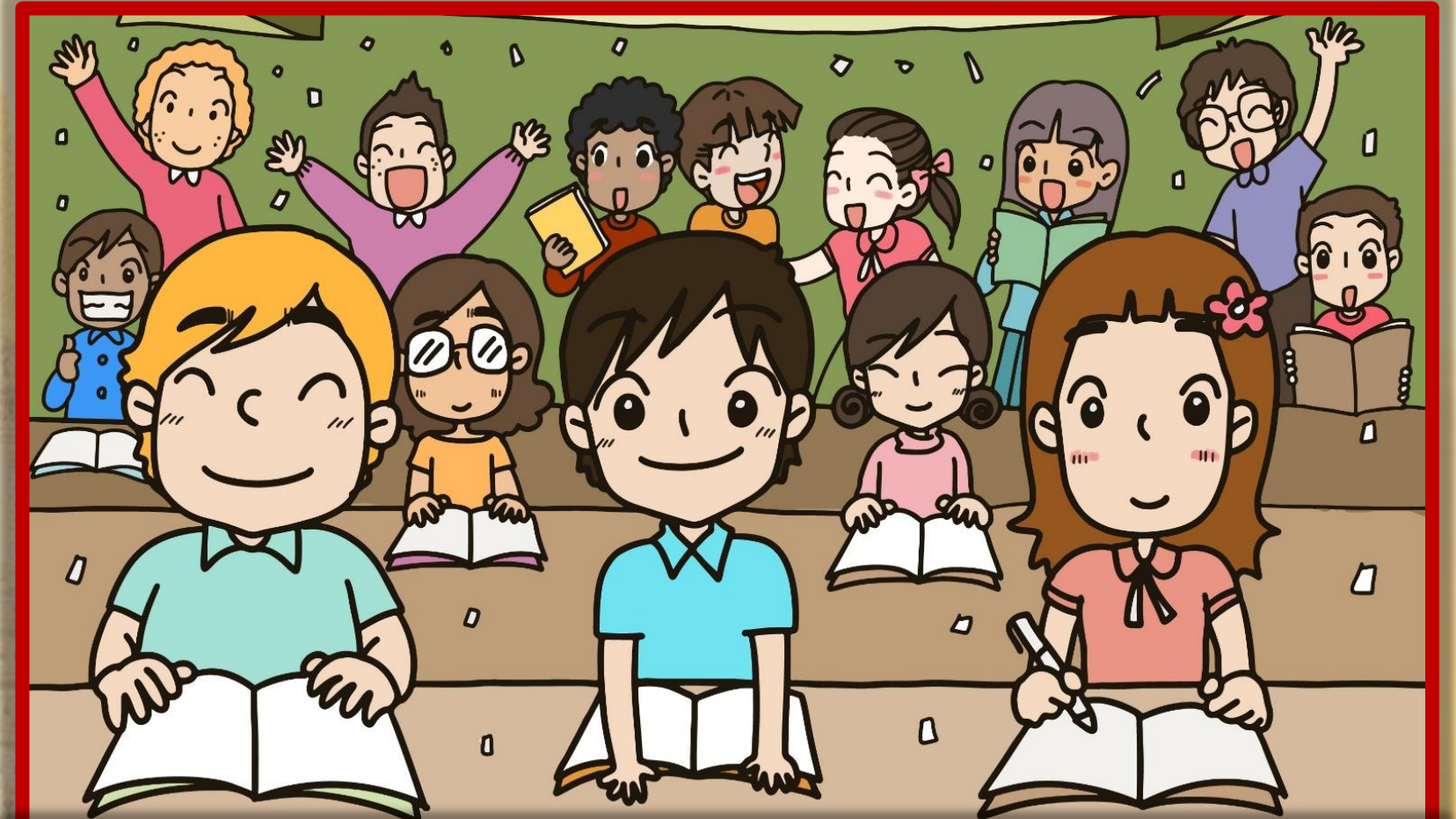

กิจกรรม

นักเรียนศึกษาใบความรู้

เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทย
ในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ
(รัชกาลที่ ๔-๖)

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงพระนามเดิมว่า สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามงกุฎ เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (เมื่อครั้งทรงดำรงพระอิสริยยศเป็น สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงอิศรสุนทร) กับ สมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินี (เมื่อทรงดำรงพระยศ เป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้าบุญรอด พระธิดาในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากรมพระศรีสुตารักษ์ พระภคินีใน พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช) เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๓๔๗

เมื่อทรงเจริญพระชนมายุได้ ๙ พรรษา ทรงเข้าสู่พระราชพิธีลงสรง ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรกในกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๕ แล้วเฉลิมพระนามตามพระสุพรรณบัฏว่า “สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้ามงกุฎ สมมุติเทวาวงศ์ พงศาอิสวรรกระษัตริย์ขัตติยราชกุมาร” เมื่อพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคต โดยทรงมอบให้พระบรมวงศานุวงศ์และคณะเสนาบดี

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔)
(อ้างอิง : สำนักพระราชวัง)

ประชุมสรรหาเจ้านายที่สมควรขึ้นดำรงสิริราชสมบัติสืบไป ที่ประชุมจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้อัญเชิญ พระวชิรญาณมหาเถระให้ทรงลาสิกขาขึ้นเสวยราชสมบัติเป็นพระบาทสมเด็จพระประเมนมหามกุฏ พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

บทบาทของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีความสนพระทัยในความรู้และวิทยาการต่าง ๆ ของชาติตะวันตก ทรงมีความรู้เรื่องภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี จากแนวคิดดังกล่าวเป็นปัจจัยที่สำคัญในการปรับปรุงประเทศสู่ความทันสมัยตามแบบชาติตะวันตก นอกจากนี้ยังทรงสนับสนุนการเรียนภาษาอังกฤษ โดยการให้พระราชโอรสและพระราชธิดา รวมถึงลูกขุนนางเข้าเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนารากฐานทางสังคมและวิทยาการต่าง ๆ ให้ก้าวหน้าทัดเทียมชาติตะวันตก

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงดำเนินวิเทโศบายด้วยความรอบคอบ เพื่อรักษาประเทศชาติให้ปลอดภัยจากการคุกคามของชาติตะวันตก โดยทรงทำการปรับปรุงสนธิสัญญาทางการค้าซึ่งเป็นผลให้ชาติตะวันตกได้เปรียบ เช่น สนธิสัญญาเบาว์ริง ในทางกลับกันก็ทำให้การค้ากับชาติตะวันตกเจริญรุ่งเรืองขึ้น เริ่มมีการตัดถนน ขุดคลองเพื่อผลประโยชน์ทางการค้า และการคมนาคม

ใบความรู้ เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์

ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖)

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕)

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวกับ สมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี เสด็จพระราชสมภพเมื่อ วันอังคาร ที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๓๙๖ ในพระบรมมหาราชวัง มีพระนามเดิมว่า สมเด็จเจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์ บดินทรเทพยมหามกุฏ บุรุษยรัตนราชวิวงค์ สิริวิวัฒนราชกุมาร มีพระราชกนิษฐาและพระราชอนุชาร่วมสมเด็จพระบรมราชชนกชนนีอีก ๓ พระองค์ คือ สมเด็จเจ้าฟ้าจันทรมณฑล โสภณภควดี สมเด็จเจ้าฟ้าจาดุรนต์รัศมี สมเด็จเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงอยู่ใน สิริราชสมบัติยาวนานกว่าพระมหากษัตริย์ในอดีตกาล ได้ทรง ประกอบพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๑ ในมงคลสมัยเมื่อทรงครองสิริราชสมบัติได้ ๔๐ ปี เสมอด้วย สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ แห่งกรุงศรีอยุธยา อันเป็นรัชสมัยที่ยืนยาวที่สุดเท่าที่เคยปรากฏมาในพระราชพงศาวดาร

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕)

(อ้างอิง : สำนักพระราชวัง)

บทบาทของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ในรัชกาลนี้เป็นช่วงระยะที่มีความสำคัญในการจัดระบบระเบียบของบ้านเมือง ทั้งนี้โดยมีจุดประสงค์หลักคือเพื่อเสถียรภาพของสถาบันพระมหากษัตริย์ และรัฐบาลก็ได้ดำเนินวิเทโศบายอย่างรอบคอบ เพื่อปกป้องดินแดนและเอกราชของประเทศ โดยการปฏิรูปในระยะแรกเป็นการจัดระบบระเบียบด้านการเงิน การคลังของประเทศ ให้มีความเป็นสากล ปรับปรุงการปกครอง สังคม โดยการเลิกทาสและระบบไพร่ และปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปในระยะที่สอง คือ การปฏิรูปการปกครองส่วนกลางและส่วนภูมิภาค กฎหมายและการศาล การคมนาคม และดำเนินนโยบายทางการทูตอย่างรอบคอบและระมัดระวัง โดยเสด็จประพาสต่างประเทศและยอมเสียดินแดนบางส่วนเพื่อรักษาเอกราช บทบาทของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นที่ตระหนักและชื่นชมแก่ปวงชนชาวไทยตลอดมา จึงได้ถวายพระราชสมัญญาว่า พระปิยมหาราช

ใบความรู้ เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์
ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖)

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖)

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระมหากษัตริย์ลำดับที่ ๖ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๒๓ เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๒๙ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวกับสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ขณะทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธฯ ได้ทรงศึกษาเบื้องต้นในโรงเรียนราชกุมาร ซึ่งอยู่ในพระบรมมหาราชวัง โดยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ และครูชาวต่างประเทศถวายพระอักษรก่อนเข้าโรงเรียนราชกุมาร จนกระทั่งเสด็จไปทรงศึกษายังประเทศอังกฤษใน พ.ศ. ๒๔๓๖ เมื่อสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงพระประชวรและเสด็จสวรรคตในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๔๓๗ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖)
(อ้างอิง : สำนักพระราชวัง)

สถาปนาพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธขึ้นเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๓๗ ขณะมีพระชนมายุ ๑๓ พรรษา เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวสวรรคตในวันอาทิตย์ที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมารจึงขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์ที่ ๖ ในพระบรมราชจักรีวงศ์

บทบาทของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าทรงสำเร็จการศึกษาจากประเทศอังกฤษ ทรงนำแนวคิดของชาติตะวันตกมาพัฒนาประเทศไทย โดยเฉพาะด้านการศึกษาซึ่งมีระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา มีการปลูกฝังวินัยเด็กผ่านทางกิจกรรมลูกเสือ มีผลงานพระราชนิพนธ์ต่าง ๆ ที่ปลูกฝังถึงความรักชาติ ความสามัคคี ทรงได้รับการถวายพระราชสมัญญาว่า พระมหาธีรราชเจ้า นอกจากนี้ ทรงวางรากฐานการจัดระเบียบสังคม ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของชาติเช่น การใช้ธงไตรรงค์ การใช้นามสกุลและคำนำหน้าชื่อ การจัดวันสำคัญของชาติ ในส่วนนโยบายด้านต่างประเทศก็ทรงดำเนินการอย่างรอบคอบ ในรัชสมัยนี้ได้มีการเข้าร่วมเป็นฝ่ายสัมพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่ ๑

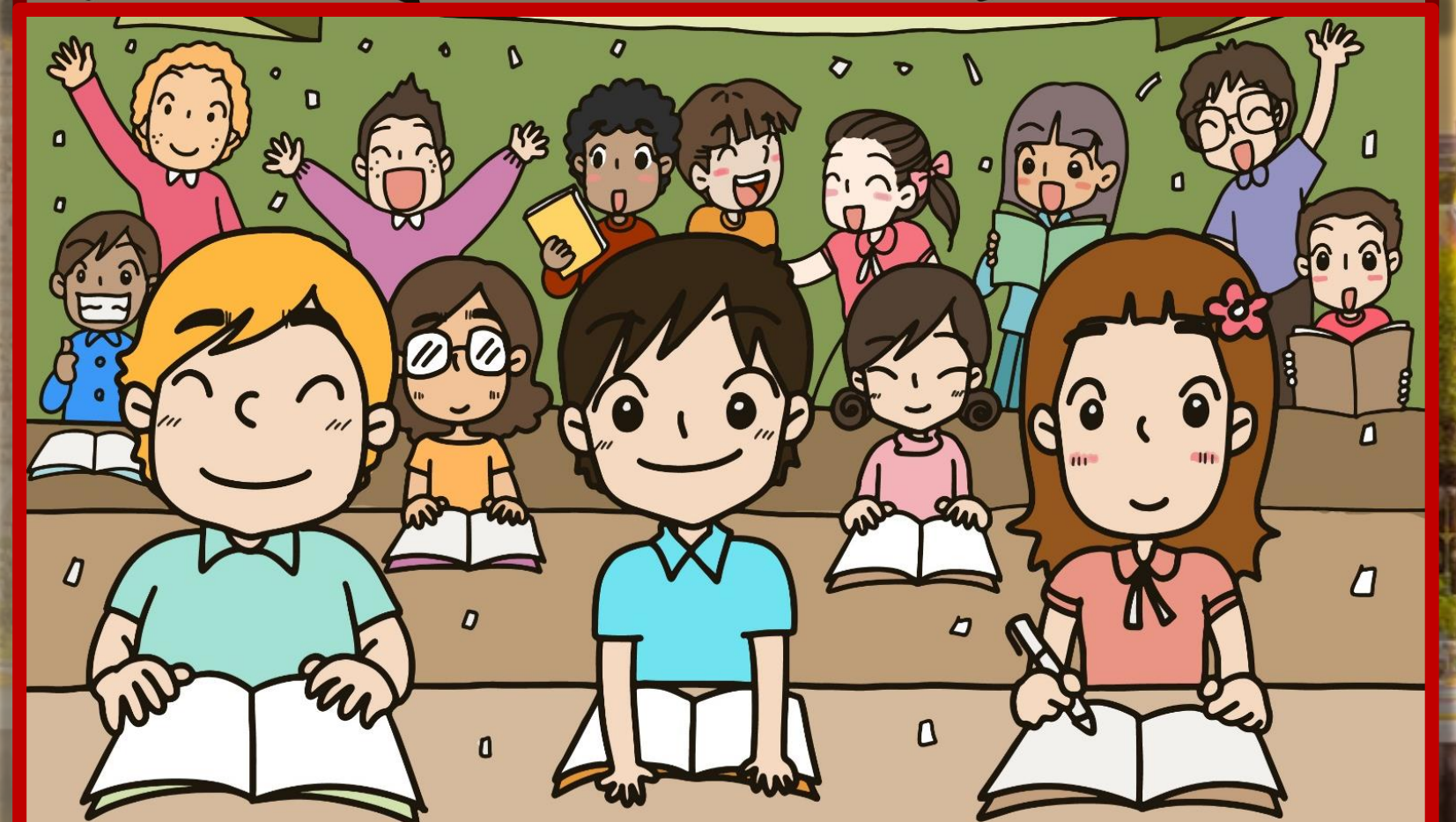
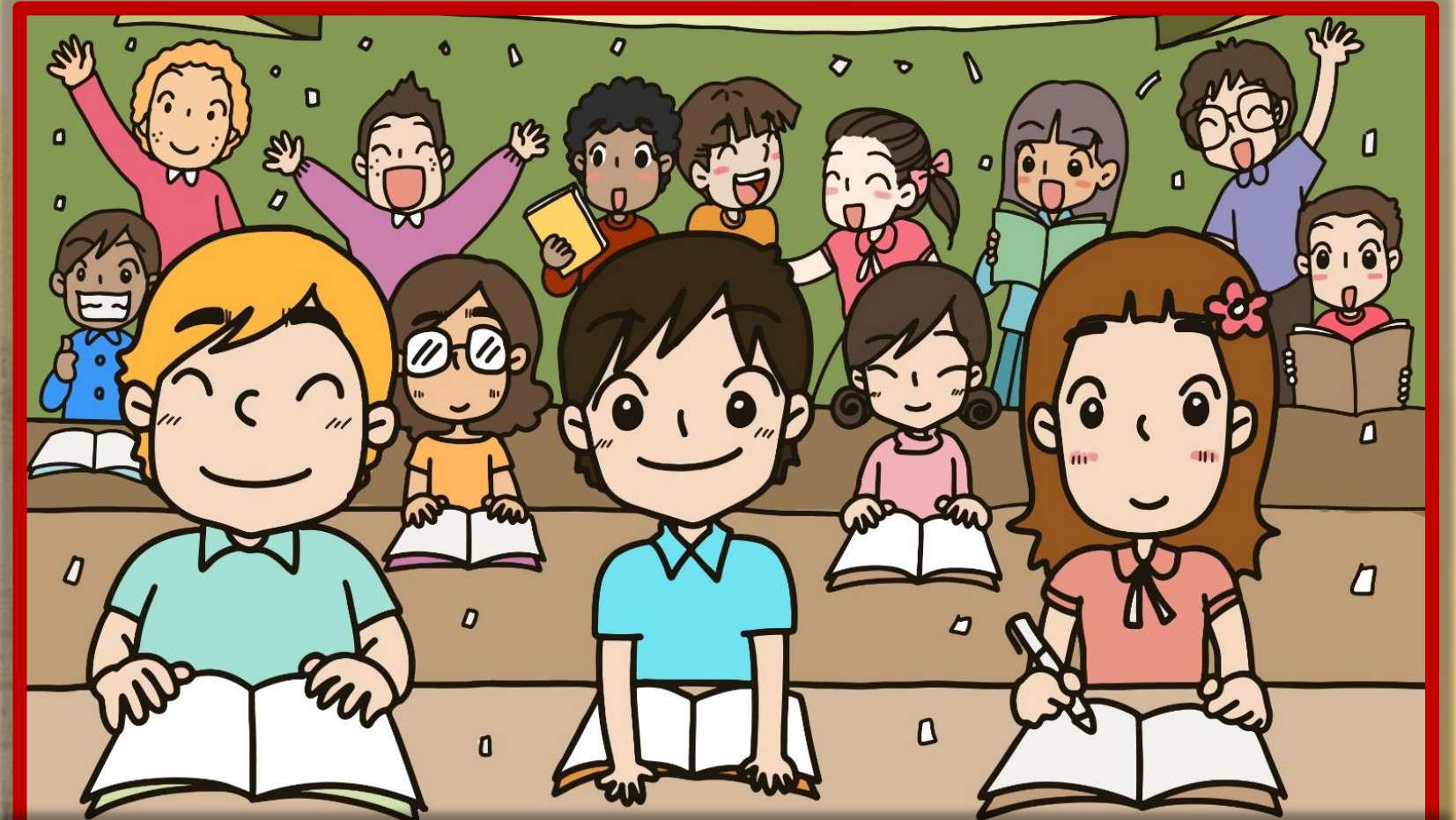
ใบความรู้ เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์
ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖)

กิจกรรม

ให้นักเรียนทำใบงาน

เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทย
ในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ
(รัชกาลที่ ๔-๖)

ใบงาน

บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนเลือกคำไปใส่ในช่องตารางให้ถูกต้อง

เจ้าฟ้ามงกุฎ พระมหาธีรราชเจ้า เลิกทาส สนธิสัญญาเบาว์ริง ผนวชเป็นเวลานาน ลูกเสือ พระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก พระปิยมหาราช ธงไตรรงค์ การขูดคูดอง ปลูกฝังความรักชาติ

บทบาทที่พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	บทบาทที่พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	บทบาทที่พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนสรุปพระราชประวัติและบทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) (นักเรียนเลือกมา ๑ พระองค์)

นำเสนอ

เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทย ในสมัยรัตนโกสินทร์
ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)

เฉลยใบงาน เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖)

ใบงาน

บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนเลือกคำไปใส่ในช่องตารางให้ถูกต้อง

เจ้าฟ้ามงกุฎ พระมหาธีรราชเจ้า เลิกทาส สนธิสัญญาเบาว์ริง ผนวชเป็นเวลานาน ลูกเสือ พระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก พระปิยมหาราช ธงไตรรงค์ การขุดคูคลอง ปกป้องความรักชาติ

บทบาทสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี	บทบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	บทบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนสรุปพระราชประวัติและบทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) (นักเรียนเลือกมา ๓ พระองค์)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

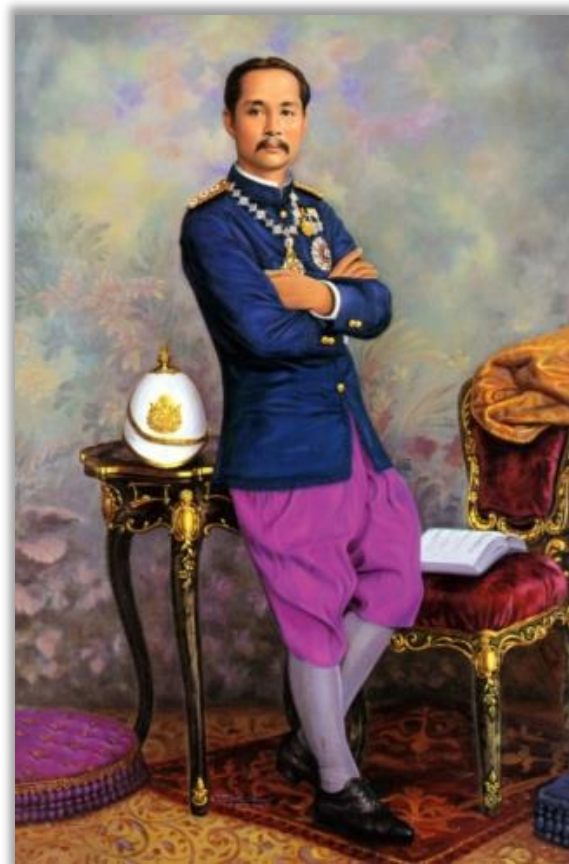
.....

.....

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนเลือกคำไปใส่ในช่องตารางให้ถูกต้อง

เจ้าฟ้ามงกุฎ พระมหาธีรราชเจ้า เลิกทาส สนธิสัญญาเบาว์ริง ผนวชเป็นเวลานาน ลูกเสือ พระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก พระปิยมหาราช ธงไตรรงค์ การขุดคูคลอง ปกป้องความรักชาติ

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
<ul style="list-style-type: none"> - เจ้าฟ้ามงกุฎ - สนธิสัญญาเบาว์ริง - ผนวชเป็นเวลานาน - การขุดคูคลอง 	<ul style="list-style-type: none"> - เลิกทาส - พระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก - พระปิยมหาราช 	<ul style="list-style-type: none"> - พระมหาธีรราชเจ้า - ลูกเสือ - ธงไตรรงค์ - ปกป้องความรักชาติ

สรุป

เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทย ในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)

รัชกาลที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

รัชกาลที่ ๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

รัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย
ในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ
(รัชกาลที่ ๔ - ๖)

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ภาพตัวอย่างภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในยุคปฏิรูปประเทศ
- ใบความรู้ เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์
ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖)
- กระดาษปรู๊ฟ

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

